

Decernik

Leto II. (IX.), šte. 69

Maribor, sobota 24. marca 1928

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Podaljšanje stanovanjske zaščite

SKUPŠČINSKI ODBOR PETEJANOV PREDLOG V NAČELU SPREJEL. DVOOLIČNA VLOGA POSLANCEV SLS.

BEOGRAD, 24. marca. Odbor za podaljšanje stanovanjske zaščite v smislu predloga g. P e t e j a n a je imel danes svojo prvo sejo. Za predsednika je bil izvoljen posl. Kujundžić. Odbor je danes predlog v načelu sprejel. V debato so posegli poslanci dr. Maček, Petejan, dr. Kostić in Kujundžić, ki so se vsi izrekli za podaljšanje zaščite v smislu Peteja-

novega predloga. Proti je govoril samo demokratični poslanec Čabrović, poslanca SLS, Kremžar in Barić, se iz previdnosti — dvoalične vloge — seje sploh nista udeležila.

Vse kaže, da bo Petejanov predlog z malimi izpremembami tudi v podrobnosti sprejet in da bo najemnina maksimirana.

Svarimo, resno svarimo!

NEVARNI EKSPERIMENTI SLS V OBLASTNI SAMOUPRAVI.

Naši slovenski oblastni samoupravi ste tekom lanskega leta prevzeli tudi razne zdravstvene naprave in ustanove, bolnice, hiralnice, zdravilišča. Že takrat so razni prenapeti partizani SLS pošepetavali na eno in drugo stran, češ, sedaj bomo »izčistili«. Vendar smo pa bili mnenja, da se resni in stvarno misleči ljudje v vrstah SLS ne bodo dali zapeljati od raznih mladih neizkušenih ljudi, ampak da bodo upoštevali gospodarske interese zavodov, ki nujno zahtevajo kontinuiteto v svojih upravah, ako so te objektivno in zadovoljivo vršile svojo dolžnost. Zakaj, jasno je, da vsako gospodarsko in tudi vsako drugo podjetje more procvitati le takrat, ako se ne menjavajo brez utemeljenih razlogov vodilne osebe podjetij.

Znano nam je, da je oblastni odbor ljubljanske oblasti v pogledu prevzetih zdravstvenih zavodov zavzel absolutno pravilno in strogo objektivno stališče: prevzel je na vseh zavodih vse one, ki imajo manj kot 25 službenih let in je celo še v par slučajih napravil izjemo, da je prevzel tudi take, ki imajo nad 25 službenih let. To je znamenje in dokaz, da stoji na čelu zdravstvenega odseka Oblastnega odbora ljubljanske oblasti človek, ki ga sicer poznamo tudi kot odločnega strankarja SLS, ki pa ima kot strokovnjak-zdravnik toliko razumevanja in toliko vesti, da se je odločil, da v upravljanju oblastnih zdravstvenih zavodov in pri nameščanju moči v teh zavodih ne smejo biti merodajni strankarski vidiki, ampak samo gospodarski interes zavodov. Znano nam je, da je bil v vsej ljubljanski oblasti na zdravstvenih zavodih odpuščen samo eden uslužbenec, in še ta ne iz političnih, ampak iz strogo stvarnih razlogov.

Znano pa nam je na drugi strani, da so v mariborski oblasti že mnogi uslužbenec dobili dekrete od Oblastnega odbora, da so odpuščeni, oziroma da se jih bo penzioniralo. So med njimi taki, ki imajo po 9 in po 15 službenih let. Vsi brez izjeme so službeno absolutno neoporečni in torej ni govora o tem, da bi bili pri tozadevnih dekretih merodajni interesi zavodov, katerim bi bili oni škodovali na ta ali oni način; nasprotno, so bili vsi službeno na svojem mestu in je dokazano ter se lahko vsak čas tudi pred kakršnokoli anketo dokaže, da je uprava zavodov in gospodarstvo v njih v najboljšem redu.

V ljubljanski oblasti imajo danes zdravstvene zavode že popolnoma

urejene, pri nas v mariborski oblasti pa radi tega postopanja Oblastnega odbora vlada absolutna negotovost. Nihče razen par najintimnejših okrog oblastnega predsednika ne ve, pri čem smo, in gospodarstvo zavodov pod tem občutno trpi. Vemo pa to, da se je nekdo v oblastni skupščini javno izrazil, da bo pri nameščanju uslužbencev v oblastnih in zdravstvenih zavodih poleg kvalifikacije in poleg poročila usmiljenk o dosežanem obnašanju uradnikov naproti njim merodajno zlasti tudi pri vsakem tudi poročilo dotične krajevne organizacije SLS.

Govori se o tem, da namerava sicer Oblastni odbor vse dotične, ktere je že in ki jih še namerava odpuščati oziroma dati upokojiti, obdržati še nekaj časa kot honorarne zastavljence, ki bodo pač imeli nalogo, da vzgojijo razne protežeje SLS za bodoče upravnike in uradnike. Ali bodo ti ljudje v takšnem položaju pa tudi res mogli in hoteli dobro vršiti svojo službo v interesu zavodov? Ali je mogoče, da se bodo klerikalni protežeji izvežbali za dobre upravnike in uradnike zavodov, tekom par mesecev za službe, za katerih dobro izvrševanje se je treba pripravljati leta in leta? Ali se zaveda vsega tega naš Oblastni odbor in ali se zaveda, kako velikansko odgovornost si nakopava pred zgodovino in pred narodom?

V ponedeljek, dne 26. t. m. namerava Oblastni odbor predložiti oblastni skupščini tozadevne uredbe. SLS ima seveda v skupščini večino in je jasno, da bo njen glasovalni aparat kljub vsem nasprotnim argumentom funkcioniral brezhibno. Vendar pa še v zadnjem trenutku resno svarimo gospode od SLS v Oblastnem odboru pred nevarnim eksperimentom. Zavedajo se naj, da so za svoje delo v Oblastnem odboru odgovorni samo zastopniki SLS, in da svojega dela ne vršijo samo z denarjem davkoplačevalcev SLS.

Minister Kocić na smrtni postelji

BEOGRAD, 24. marca. Minister za pošte in brzojav, Vljako Kocić, je bil včeraj operiran na slepiču. Po operaciji so nastopile nenadoma komplikacije, ker je bolnik po neprevidnosti spil kozarec mrzle vode. Minister leži v nezavesti in so zdravniki izgubili vsako upanje, da bi mu rešili življenje.

Obnova

NAŠA MLADINA IN NJENA USODA. — POTREBA MODERNE SOCIJALNE ZAKONODAJE.

Maribor, 24. marca.

Vsaki vojni sledi stremljenje za obnovitvijo razmer, ki nosijo pečat mirne dobe. Predvsem se popravlja to, kar je vidno. Na mestu opustošenih krajev in razrušenih stavb se obnavlja novo življenje. Stavba za stavbo se dviga, da se omogoči ljudstvu zopet higiensko bivanje, ki je temelj rodbinske sreče. Nezaposleni delavci najdejo svoj zaslužek. Četudi počasi, ker obstoja vse polno težav, polagoma nastopijo zopet normalne razmere. Še deset let in tudi stanovanjski problem bo rešen, ako se bodo v to poklicani činitelji lotili dela z vso vneto, ki jim jo narekuje dolžnost in domovinska ljubezen, kakor je to slučaj v drugih državah, kjer so skoraj že premostili težave v tem oziru.

Ne tako, ako si predočimo notranje posledice svetovne vojne. V mislih imamo človeka. Tu bo trajala obnova mnogo dalje, zakaj to vprašanje ni tako enostavno kakor stavbeno, ker ni izključno finančnega značaja. V času, ko opazujemo zunanje znake, ki četudi so še skromni, kažejo napredek, vidimo, da nazadujemo na drugi strani na vsej črti. Bolj ko se odmikamo vojni, tem jasneje opažamo težke posledice, ki se pojavljajo kot kvarni vpliv vojnih razmer na naš naraščaj. Te dni smo slišali o vznemirljivem nazadovanju naše mladine pri izpitih na srednjih šolah. Povsod enaka slika. V Mariboru nič boljše kakor v Ljubljani in drugod. V tem pogledu bo v bodoče še mnogo slabše, kajti sedaj se nam nudi šele prvo dejanje, v katerem nastopa deca, rojena v vojni dobi. Kmalu bo jasno vsakomur, da je svetovna vojna povzročila večjo moralo in o škodo, nego materijelno. Mati je bila prešibka, da bi mogla v polni meri nadomestovati odsotnega očeta. Pri tem so jo mučile neprestano materijelne skrbi. Dosti mater je podleglo tudi drugim skušnjavam.

Neposredno po vojni so se nadaljevali prepri, razporeke. Rodbinska sreča je izgubila. Človek se je moderniziral v slabem smislu. Na deco pa ničesar niti bedni gmotni položaj niti kino in slaba literatura ne vpliva tako kvarno, kakor nemoralno življenje staršev. Dandanes je najtežji problem, ne bolna in pohabljen, marveč moralno pokvarjena deca, za katero je tudi najtežje najti zdravilna sredstva. Mladi rod nima veselja do dela in učenja. Manjka mu čut dolžnosti. Mlade prostitutke, ki so komaj dovršile ljudsko šolo, in mladi k zločinom nagnjeni delomrzneži, niso redki pojavi. Starši se jih večinoma odkrižajo kakorkoli, ne meneč se nadalje za njihovo usodo, le vestnejši med njimi si prizadevajo, da jih potom oblasti internirajo v kakem zavodu.

V tem pogledu je pri nas v mariborski oblasti zelo slabo. Vsi številni dečji zavodi, ki so obstojali na Štajerskem že v predvojni dobi, so ostali v avstrijskem delu Štajerske, dočim obstoja za celo mariborsko oblast en sam zavod za zapuščene sirote, t. j. dečji dom v Mariboru, ki pa tudi ne razpolaga z mnogimi mesti. Nobenega vzgajališča, nobenega zdravilišča za izprijeno oziroma bolno deco! V mariborski oblasti, v vinskih krajih torej, kjer kaže statistika največ nezakonske dece, ki je najbolj izpostavljena nevarnosti, da se pokvari, pa en sam dečji in to niti ne specialni zavod! Ali ni to pretresljiva slika v času, ko se mora zanemarjeni in izprijeni mladini

posvetiti največja pozornost? Mariborska oblast je primorana, da prosi za pomoč drugje, predvsem v ljubljanski oblasti, kjer imajo pač več zavodov raznih tipov, ki pa so večinoma prenapolnjeni z deco iz ljubljanske oblasti, ki ima naravno tamkaj prednost. Te razmere so nevdružne in je dolžnost mariborske oblastne skupščine, da v tem pogledu stori čimprej odločen korak naprej, kajti potrebe v opisanem pravcu postopajo od dne do dne večje. Kar pa se Maribora samega tiče, je potrebno, da se razširi mestna dečja postaja in dnevno zavetišče, da se bo moglo sprejeti večje število dece, ki tava brez nadzorstva okrog v času, ko morajo starši za zaslužkom.

Ni pa z zavodi rešen že ves problem. Izpopolniti se mora naše zakonodavstvo v tem smislu, da se bo staršem naložila pri vzgoji otrok večja dolžnost in odgovornost, v gotovih slučajih pa tudi intervencija oblasti, zlasti pa pravica in dolžnost učiteljstva, da tudi izven šole vrši svojo vzgojno misijo. Pouk v šolah, neizvzemši srednjih, pa naj bo tak, da mladina v zljubi svoje učitelje-profesorje, a ne, da jih zasovraži. Razen tega je treba v vsem našem javnem in zasebnem življenju vplivati na to, da človek spozna pravi smoter življenja, ki ne obstoja v tem, da se grabi denarna sredstva pogostokrat na škodo drugih, marveč da se ima pred očmi interese celokupnosti. Komu materijalna sredstva dovoljujejo, ta je v prvi vrsti dolžan, da lajša bednim gorje in jim celi rane, da sodeluje pri obnovi človeških src. Če bodo to stran življenja pravilno pojmovali, bodo našli v njej mnogi svojo lastno srečo.

Rekli smo, da je moralno zlo, ki ga je povzročila vojna, večje od materijalnega. Nedvomno pa obstoja med njima vzročna zveza in da se bodo z izboljšanjem gmotnih razmer izboljšale polagoma tudi moralne. Obnova tu bo imela za posledico obnovo tam. Kdo naj tajl resnico, da se morejo v polni meri posvetiti svojim otrokom starši, ki jih tarejo od jutra do večera gmotne skrbi! Nasprotno, baš taki starši pogostokrat sami napeljujejo svoje otroke k slabim dejanjem. — Iz težkih razmer, v katerih živi pretežna večina naroda, bo nedvomno treba najti izhoda. Sodelovati pri tem važnem socijalnem problemu je dolžnost vseh, ki resnično ljubijo svoj narod, ki še niso zapadli resignaciji in še upajo na ozdravljenje naših povojnih razmer. Ne gre za obstoj strank, gre za obstoj naroda in države, gre za našo bodočnost, ki je v mladini!

Mizarska stroka na velesjemu v Ljubljani.

Mizarska stroka bo na letošnjem ljubljanskem velesjemu od 2. do 11. junija zastopana v posebni skupini kot samostojna razstava. Uprava velesjema bo privabila z obsežno propagando na obisk veliko število interesentov iz cele kraljevine in sosednih držav. Zato je potrebno, da sodelujejo kot razstavljalci prav vsi naši mizarski obrati, da bo razstava nudila celotno sliko in tako doseгла svoj namen v korist vsakega poedinca. Ta razstava bo ostala tudi po zaključku velesjema, da bo udeležencem dana možnost, da tudi preko leta pokažejo občinstvu svoje izdelke, nudeč jih v nakup, kar jim je sedaj vsled pomanjkanja izloženih oken novečini nemogoče.

Mariborskega gledališča gospodarska stran

Mnogo ljudi si pri nas ne more napraviti pregleda o izdatkih gledališča in se zato čudi, zakaj ne more gledališče izhajati navzlic velikim subvencijam države, mestne občine in oblasti. Šele, če primerjajo nesorazmerno večje dohodke drugih gledališč, čutijo, da so pri svojih računih morali pozabiti na kak važen in večji izdatek. Ker grozi nova redukcija drž. subvencije, s katero bo po vsej priliki morala biti ukinjena naša opera, je dobro, da je naše občinstvo točno informirano o gledaliških stroških in dohodkih. Od gledališke uprave smo prejeli te le podatke:

Ze osebni izdatki so večji, kakor javne subvencije. Umetniško osebje, če računamo za dramo samo 10 moških in 5 ženskih oseb z 1 suflerko, stane na leto 480.000 Din, za opereto k temu še 1 moški, 2 ženski in 1 kapelnik, 120.000 Din, za opero vsaj dramski sopran, lirčni sopran, alt, tenor, bariton in pomožni kapelnik še 264.000 Din.

Tehnično osebje, ki je rabijo v vsakem slučaju, to je gledališki mojster, stalni in pomožni delavci, električar, frizer, šivilje, kurjač, pometač, blagajničarka in sluga skupno 190.000 Din. Zbor za opereto 63.000 Din, za opero še 30.000 Din. Orkester, kjer je plačati moža ne samo od faktučnega nastopa, narveč tudi od vsake vaje, za spremljanje v drami 20.000, za opereto še 80.000 in za opero še 60.000 Din.

Honorarji in doplačila mesečno 4.700 Din, ognjegasci 2.000, policija 2.500, bilijeterji 1.200, nalepljenje gledaliških lepakov 400 Din, torej na leto nekako 98.000 Din.

K tem osebnim pridejo še materialni izdatki: dekoracije celoletno v vsakem slučaju vsaj 20.000 Din, garderoba za dramo 20.000, za opereto 40.000 in za opero še 20.000 Din. Rekviziti, rokodelci inštrumenti na leto vsaj 10.000, pisarna in pošta 10.000, kurjava 40.000, razsvet-

ljava 60.000, bolniška blagajna 30.000, dohodnina 22.000, razni drugi nepričakovani izdatki 18.000, tiskarna 12.000, prevodi 10.000, prepisi 3.000, orkest. material za opereto 12.000 in za opero 8.000 Din.

Iz gorenjega je razvidno, da stane drama sama 1.043.000, opereta 315.000, torej skupno 1.358.000 Din, in opera še 382.000 Din več, torej drama, opereta in opera najmanj 1.740.000 Din.

In kako je s kritjem? Sama drama bi imela inkasa 300.000, abonmaja morda 30.000, drugih dohodkov k večjemu Din 100.000, skupno 430.000 Din.

Drama in opereta bi imela inkasa Din 600.000, abonmaja 100.000, drugih dohodkov 50.000, skupno 750.000 Din.

Drama, opereta in opera bi imeli inkasa 600.000, abonmaja 150.000, drugih dohodkov 50.000, skupno 800.000 Din. Ti redni dohodki so silno optimistični, ker je od njih že odbitih 10% državnega davka in 10% tantijem za avtorje.

Izredni dohodki pa so državna subvencija, ki je pripade na prihodnjo sezono (do 1. aprila 1929) 210.000, oblastna 100.000 in mestna 100.000, skupno torej 410.000 Din. Na vsak način je tudi deficit še za dramo, ki ga bo na nek način treba kriti.

Končno še samo opombo k najnovejšemu načrtu, da bi gostovala ljubljanska opera v Mariboru: Če bi bil v Mariboru orkester in zbor in vsa scenerija, bi prihranili samo soliste, ki so itak najcenejši, a bi opera vseeno ne bila mnogo vredna, ker bi solisti, zbor in orkester brez skupnih vaj ne soglašali. Da bi pa prihajal ves aparat iz Ljubljane, bi nas stalo več kakor more Maribor inkasirati. Enak načrt se je izjalovil ravno iz teh razlogov tudi za Gradec-Dunaj, čeravno bi znali tam gostovanjem iti popolnoma drugače na roko kakor pri nas.

Dr. P. St

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Sobota, 24. marca ob 20. uri »Orlova, ab. C. Kuponi.

Nedelja, 25. marca ob 15. uri »Dobri voljak Švejk«. Kuponi. — Ob 20. uri Urh grof celjski. Prvič.

Ponedeljek, 26. marca. Zaprt.

Torek, 27. marca ob 20. uri »Dva bregova« ab. A. Kuponi.

Opozarjamo na premijero »Urha, grofa celjskega«, ki bo v nedeljo, 25. marca zvečer in čije polovični inkaso je namenjen fondu za postavitev Parmovega spomenika. Kompletan tekst se dobi v obliki knjižice pri bilijeterjih po Din 5. gledališki list pa objavlja članek g. prof. Družoviča o življenju in delovanju Parme.

Ljudska univerza v Mariboru

V ponedeljek 26. marca ob 8. zvečer predava g. Ml. Perić o veleinteresantnih srbskih narodnih bračnih običajih, ki so se ohranili v veliki meri do sedaj med narodom. Pokazal bo tudi nekaj značilnih slik. Po predavanju: lepe srbske narodne pesmi na najboljšem gramofonu tvrde g. Perca.

V petek 30. marca: dr. Mara Ilić, odvetnik v Zagrebu: Pravni in socialni položaj nezakonske matere in nezakonskega otroka.

V Studencih, deška šola: V torek 27. marca ob 7.30 zvečer. Obišče nas pisatelj Tone Seliškar, največji slovenski delavski poet, ki je s svojo zbirko pesmi »Trbovlje« ovekovečil težko trboveljsko rudarsko življenje. Uvodoma bo govoril o tank. socialnem stanju in potem recital svoje najlepše pesmi kot: Črni otroci. Pojoči rudarji, Fabriške delavke, Sedmorjenčki itd. Vsako pesem bo pesnik sam obrazložil.

Pripominja se, da bo zrelejši srednješkolski mladini predaval ob 4. pop. v gimnaziji.

Prihod znamenitega poljskega državnika v Jugoslavijo.

V prvi polovici aprila pride v Zagreb znani poljski državnik in finančnik g. dr. Aleksander Lednicki. Imel bo v Zagrebu dvoje predavanj n sicer o jugoslovensko

poljskih ekonomskih odnošajih ter o evropski in slovanski politiki. Gosp. dr. Lednicki uživa velik sloves v celi Evropi. Rojen je l. 1867. Oče mu je Poljak, mati rodom Litvanka. Živel je v Rusiji do l. 1919, najprej v Petrogradu, pozneje v Moskvi. Bil je član Dume in užival velik ugled. L. 1919 je prišel v politični misli kot predsednik Vrhovnega upravnega sveta v Rusiji v Varšavo; po boljševiški revoluciji pa se je docela preselil tja. Kmalu nato je bil imenovan izvanrednim poslanikom Poljske v Moskvi. Vedno je posvečal posebno pažnjo ekonomskim vprašanjem, sodeloval pri snovanju gospodarskih podjetij, na raznih mednarodnih konferencah itd., je predsednik Hipotekarne banke v Varšavi, reprezentant ameriškega Rdečega križa, predsednik Panevropske Unije za Poljsko. Že pred svetovno vojno je bil nekoč v Zagrebu.

Klavirski koncert Jadvice Pozenelove se bo vršil v ponedeljek, 2. aprila v veliki kazinski dvorani. Skrbno in bogato sestavljen spored, ki obsega izključno francoske skladatelje ter umetniški sloves pianistinje jamčijo za prvovrsten koncertni užitek.

Poljski dom na Jadranu.

Koncem dec. 1927 se je ustanovilo v Varšavi društvo »Dom Polski nad Adriatykiem«. Namen društva je, da zgradi ob našem morju — pri Splitu ali Dubrovniku — zdraviliški dom za Poljake. Zgradba bi obsegala 300 sob. V Poljskem domu bi bila tudi pomorska biološka postaja in umetniška delavnica. Na čelu organizacije je znani raziskovalec Azije in Afrike in književnik svetovnega slovesa prof. A. Ossendowski. V odboru je tudi vseučil. prof. dr. Tadija Hilarovič, ki je kot pravnik l. 1925 predaval na naših univerzah. Meseca junija bo položen temeljni kamen za Poljski dom. V poljski javnosti je za to akcijo nenavadno veliko zanimanja.

Koliko konzumira Dunaj jugoslovenske živine in mesa?

V l. 1927 je uvozila Jugoslavija na Dunaj 1178 ton mesa (napram 3601 tonam l. 1926), 42.188 goved (24.219) in 209.477 svinj (186.391). —

Mariborski in dnevni drobiž

Use kar je prav

NADUTOST MARIBORSKIH »NEMCEV« RASTE OD DNE DO DNE. — NAMIŠLJENI MUČENIKI.

Kar uganjajo Nemci zadnje dni po Mariboru, presega že vse meje. Molčali smo nekaj dni, ker smo pač mislili, da bodo vendar prevladali oni ljudje, ki trdijo — na zunaj vsaj — da delujejo med nemškimi društvi za vsesplošno in odkritosrčno zblizanje s Slovenci. To se žal ni zgodilo in zato smo prisiljeni stopiti iz rezerve.

Kaj se je pravzaprav pripetilo? Pol ure po nogometni tekmi »Prvega slovensk. športnega kluba »Maribor« z društvom »Rapid«, je prišlo do incidenta med dvema nasprotnima igralcema radi neke žaljivke, ki notabene ni bila nacionalnega značaja. Stvar je seveda zanimala tudi še nekaj navzoče publike, ki se je zgrnila okoli prizadete dvojice. Da je bilo razpoloženje publike prav svojevrstno, so poskrbeli pravočasno, t. j. med tekmo samo, Rapidovi navijači, večinoma starejši gospodje, kar je v ostalem notorično in je morala predvčerajšnjim priznati tudi Marburgerica! In tako so imeli Slovenci po daljšem prestopu zopet čast poslušati priimke, kakor »windische Schweine« »windischer Tep« itd. Toda Slovence, ki že vnaprej odpušča vsako žalitev na naslov svojega nacionalnega ponosa, je tudi to požiral. Nismo hoteli v javnost s tem. Danes pa, ko izživajo Nemci dalje in se hočejo prikazati v »Marburger Zeitung« kot mučeniki, ki jim ni več obstanka med nami, ne moremo biti več obzirni in smemo upati, da bo tu tudi naše upravno oblastvo storilo svojo dolžnost!

Pa pričnimo! Prvi dan po tekmi piše »Marburger Zeitung« v športni rubriki, da je bil Rapidovec Löschnigg Laszlo »schwer verprügelt«. Dejstvo pa je le to, da ga je igralec »Maribora« oklofutal ker mu je Löschnigg na igrišču (!) očital, da je imel posla s kriminalom. V isti številki se čita: »Die herbeigerufenen Aerzte konstatierten...« čeprav ni bilo na kraj incidenta nobenega zdravnika.

V drugi številki imenovanega lista je posvetil Scarabaeus pol stolpeca »einer gewissen politischen Organisation«, seveda čisto na napačen naslov. V tretji sledeči številki pa čitamo v četrtek zvečer, da je šlo na praznik le za zasebno zadevo dvojice igralcev in da je brez podlage očitke, da je bil l. S. S. K. Maribor v zvezi »z neko gotovo politično organizacijo«, da pa je resnično bilo ponašanje starejših gledalcev na tekmi izzivalno (notorično je, da se nanaša ta poklon na Rapidove pristase).

In sedaj pa prečitajte včerajšnji članek v Marburgerci: »Bis auf weiteres keine Wettspiele Rapid-Maribor!« in videli boste, kaj vse pišejo mariborski Nemci v desetem letu Jugoslavije našemu podsavezu v Ljubljano! Rečemo pa Rapidovcem le eno najboljšo napravite, če ne igrate z nikomer nikdar več in da sploh uknete svoj nogomet prostovoljno, če mislite ostati še nadalje le na ustah lojalni v nacionalnem oziru — ali pa se spreobrnite!

Gradbena dovoljenja

je izdal mestni svet naslednjim strankam: trgovcu Miheliću za portal v Tkalski ulici, stavbeniku Nassimbeniju za gospodarsko poslopje z ograjo v Vrtni ulici, Gradišniku za pritlično stanovanjsko hišo v Stritarjevi ulici, Wagnerju za ena ko hišo v Fochovi ulici, kiparju Sojču za preureditev dvorišnega poslopja, Ploju za gospodarsko poslopje v Plinarski ulici in podjetniku Peklariju za stanovanjsko hišo, gospodarsko poslopje, apnenico in odprto lopo v Tomšičevi ulici. —

Novinarski klub.

Prihodnja klubova seja bo vršila prihodnji ponedeljek ob 17. uri v Grajski kleti. Radi važnosti dnevnega reda je potrebna polnoštevilna udeležba.

5. in 6. IV. Narodno gledališče Pergolesi:

Stabat mater

Požar uničil železniško delavnico v Vel. Bečkereku

Danes, ob 2. ponoči, je nastal v železniški delavnici v Vel. Bečkereku požar, ki se je bliskovito razširil. Vse delo gasilcev je stremelo za tem, da ne bi plamen objel tudi elektrarno, kar se jim je po težkem naporu končno tudi posrečilo. Delavnica sama je zgorela do temelja in so uničeni vsi stroji. Tudi vagoni in lokomotive, ki so čakali na popravilo, so deloma uničeni, deloma pa močno pokvarjeni. Škoda se ceni na preko 10 milijonov dinarjev. Najbolj usodno pa je, da je vsled požara ostalo okoli 700 delavcev brez posla. Železniška delavnica v Vel. Bečkereku je bila največja in najmodernejša urejena v Vojvodini. Kako je nastal požar, še sedaj ni dognano, domneva pa se, da vsled malomarnosti kakšnega nameščenca.

Sprememba posesti.

Frančiška Jerič, posestnica v Ipavčevi ulici je prodala Amaliji Vidovič v Maribor ulici za 177.000 Din hišo št. 42. v Ipavčevi ulici z delavnico. —

Dražbe občinskih lovov v srezu Gornjigrad.

V letu 1928 se v srezu gornjegrajskem izdražbajo sledeča občinska lovišča: Lov občine Solčava v Solčavi dne 24. maja ob 8. uri; lov občine Nova Štifta v Gornjem gradu dne 31. maja ob 9. uri; lov občine trg Gornjigrad v Gornjem gradu dne 31. maja ob 9.30; lov občine Bočna v Gornjem gradu dne 31. maja ob 10. uri; lov občine Kokarje v Mozirju dne 15. maja ob 10.30; lov občine okolica Mozirje v Mozirju dne 15. maja ob 11. uri; lov občine trg Mozirje v Mozirju dne 15. maja ob 11.30 in lov občine trg Rečica v Rečici dne 4. junija ob 9. uri. —

»Fant zopet fakini«

tako je pisal včeraj policiji neki dobričnik, krojaški mojster iz predmestja, rednik in skrbnik 19letnega Karla Tominca iz Ptujca. — Gospodje, križ je s fantom, marsikje je že bil, pa nima obstanka. Tudi pri meni noče delati, naenkart ga prime, da začne okrog fakiniti — toži mojster. Fant mu je sedaj v hiši nekaj škode napravil, razbijal je stvari in premetaval, potem je pa stanovanje zaklenil, vtaknil ključ v žep in odšel — bogzna kam. V realno hodil telovaditi ob torkih in četrtek zvečer, mogoče bi se ga dalo tam dobiti, je svetoval mojster ter zatrijeval, da je še vedno pripravljen poskusiti z njim, pa naj je še tak fakini.

Od najlepših, najlepše

desine-blogo za moške in damske spomladanske obleke in piščice ima letos v zalogi tvrdka L. Ornik, Koroška 9. Kljub prvovrstnim kvaliteta, najnižje cene.

VI. Nabavljalna zadruga državnih uslužbencev v Mariboru

ima svoj redni občni zbor v nedeljo dne 25. t. m. ob 9. dopoldne v mali dvorani v I. nadstropju mariborskega Narodnega doma. Dnevni red je razviden iz objav v zadrugi trgovini. Člani se vabijo k polnoštevilni udeležbi. — 626

Ure, zlatina na obroke

brez poviška — Jger, Maribor, Gosposka ulica 15. — IX

Jadranaši!

V ponedeljek zvečer seja pri Kosiču. — 639

Obrtniški večer.

Kakor se nam poroča, so dame, ki so prevzele delo za prireditev današnjega obrtniškega večera v Unionu, prav pridno na delu. Priporočamo obrtnikom, da se v čim večjem številu udeleže obrtniškega večera.

Pri črevesnih boleznih.

želodčnem in črevesnem katarju, oteklini debelega črevesa in pri nevarnosti vnetja slepiča, odstranjuje naravna Franc-Jožefova voda brez bolečin in naglo vse težave v trebušnih organih. — Dolgoletne bolniške izkušnje uče, da vpliva Franc-Jožefova voda izvrstno na funkcio čreves. —

Mariborske čarovnice

ZALOSTNA SREDNJEVEŠKA ZABLODA. — MARIBORSKI ČAROVNIŠKI PROCES L. 1546. — SMRT NA GRMADI. — ŽIVLJENJE VEŠČ. — SKRIVNOSTNE IZPOVEDBE. — GROZNA PREGANJANJA.

V dobi, ko se pojavljajo v Mariboru spiritisti, ki hočejo s tajnimi mediji doseči nadnaravne moči, se človek nehote spomni na srednjeveške čarovnice. Znano je, da so nekatere nastopale tudi v Mariboru, kjer so bile leta 1546. sežgane na grmadi, kar nam Majcenova zgodovina podrobno opisuje.

Ohranjen je še namreč rokopis mariborske čarovniške pravde, žal se pa nahaja v štajerskem dež. arhivu v Gradcu in obsega izpovedi 6 čarovnic, ki so baje tiganjale razne zlobnosti celih 15 let (1531—1546). V takratnih časih se je smatralo čarovnice za najhujše zlo, ki se mora zatreti. Vera v »copernice« ali veščice je bila tako trdna, da jo po pravici označujemo kot žalostno zablodo človeškega duha takratne dobe.

Početki čaranja segajo že v prvo dobo poganstva; pa tudi vera, da ima dar čaranja po največ le ženski spol, je zelo stara. Pogodba s hudobcem, zapisanje duše in telesa ter zatajitev vere so obilgata opravila za podelitev čarodelne moči in — bogastva. Saj pa veščice tudi znajo delati nevihto in točo, bolezen živim, izgubo mleka pri kravah, povzročajo pa tudi nerodovitnost, včasih celo ozdravljajo bolnike in množe kravam mleko!

Znajo se napraviti tudi nevidne; v ta namen se namažejo z nekim mazilom, ki ga same pripravljajo. Določene noči jahajo na metlah, burkljah in tudi na kozlih skoz zrak na tajne shode, ki se vrše navadno na gorskih vrhovih, na kojih se je v poganskih časih žrtvovalo bogovom. Pri nas jim je bilo najljubše Pohorje in Donačka gora; tu so s hudobcem plesale ter se gostile s človeškim in konjskim mesom. Ljudstvo jih je sovražilo, ker so učinjale več slabega nego dobrega.

Sodišče je imelo z njimi mnogo posla. Po nekem zakonu iz 12. stoletja so jih kaznovali s smrtjo na grmadi. Marsikoga so takrat osumili čarovništva, če je le kaj malega kazalo na ekstravaganco, n. pr. izredna lepota, prav tako izredna grdost, vsaka telesna posebnost, šepavost, škilavost, srep pogled, zrastle obrvi, znamenje na koži, posebno pa vedenje, nepremišljena beseda in neobičajno življenje. Vsakdo je bil v nevarnosti, da ga kdo ovadi, posebno pa še otroci usmrčenih čarovnic. Pravi postopek je imel namen potrditi sum, ne pa dogmati resnice. To se je poskušalo izsiliti z mučenjem, ki se je stopnjevalo. Stiskanje palcev, španski škornji in tezalnice so opravljali delo, ki je povzročalo neznozne torture, da so škripale kosti. . . Nikdo si ni upal braniti veščice, da se sam ne osumi čarovništva. V najhujših bolečinah so »čarovnice« izpovedale čudne izmišljotine. Bilo je v gmočnem interesu sodnikov, da se obsodi obtoženka na smrt. Njeno premoženje se je konfisciralo tako, da je dve tretjini dobil graščak, eno pa sodnik s krvnikom. Malokdaj je bila katera obtoženka oproščena. Mnogo jih je bilo obtoženih tudi iz maščevanja. Trdi se, da je eno tretjino umorov zakrivila duševna slepota, eno tretjino maščevalosti in eno pa lakomnost.

Mariborski čarovniški proces je bil pred 380 leti prava senzacija, saj je ugotovil neverjetno početje 6 babur iz mariborske okolice. Zanimive so izpovedbe teh čarovnic.

Marjeta Šauperl izpove, da je Marjeta Krajnar naredila jed iz kuščarjev, slepičev, gadov in krastač. Ko je Šauperl to jed okusila, se ji je začela lupiti koža. Mariborskega meščana Kazinga so zastrupile, ker je s konjem pohodil coprnico Rosenkranz. Trdile so, da se jima je pri Sv. Marjeti posrečilo napraviti veter in nevihto tako, da so vzele devet kamnov, dehnile nanje in jih vrgle v vodo. Nekoč so umorile kmeta Jakoba na ta način, da so na panju drevesa, ki ga je bil sam odsekal, sušile gade in krastače. Veščice Lutschenberger, Rosenkranz in Marjeta so se kopale v čeburu in so trem hudobcem velele, naj vodo razlijejo čez hrib in dol; nato se je usula huda toča. O binkoštih sta 2 »copernice« naredili nevihto s točo, ki je pobila vse do Radgone. Tudi sta pripravili pogačo in z njo

zastropili 4 osebe. V Vodolah sta Kristusu na križu iztekli oči, da sta se storili nevidni. Tudi sta poskusili zanetiti požar in zastrupiti ljudi. Na večer dneva vseli svetnikov so naredile na razpotju pri Sv. Kunguti kopel in pomešale vanjo razna zelišča; iz te kopeli si je vsaka zajela lonček in ga nesla domov, da je z vodo poskropila vinograde in njive vsem onim, ki ji niso bili všeč. Vsaka je imela huđega duha, ki mu je bilo ime Črni; tudi je vsaka imela zvonček in rožič. Ko so zacingljale in zatrobile, jih je huđi duh odnesel k tovarišicam.

Kmetica Neža prizna, da je z neko drugo veščo pila vino in šla z njo na razkrižje, kjer sta obe klicali: »Pišek, pišek!«, nakar se je prikazal huđič in ji je dal denarja. Večkrat so nastale strašne nevihte, ker so prah, zmlet iz človeških kosti, v noči Sv. treh kraljev, pihale na vse štiri vetrove.

Lutschenbergerca je bila specialistka za vse. Z zagovorom je kravam na paši jemala mleko in je Neži pripomogla do huđega duha Pfefferla, Marjeta Pozunko je pripoznala, da se je od nje naučila, matere pripraviti do tega, da jedo svoje otroke. Na snegu sede sta iz pšeničnega klasa iztresli 3 zrna in iz njih skupo z hudobcem Kuhschweifom spekli kruh; ta hudobec je kot maček pogosto prišel v sobo, prinesel denarja in zopet šinil skoz okno. Pri mostu, kjer se stekata Počehovski in Cvajniški potok, sta napravili strahovito točo. Neža Cigelink, Rosenkranz, Dragmanca in Urša, hči župana v Gačniku, so si iz vina, vode, mleka, zruga in soli pripravile kopel, da so mogle delati nevihto. Njihov duh se je zval Prokvas, Kranjčin pa Magerl. Pogosto so se shajale na Pesniškem hribu z drugimi veščicami. Duhovi so bili črni ko mačke in shranjeni v zamašenih stekleničicah.

Tako poroča sodnijski zapisnik. Mariborska zgodovina pa še poroča o drugih slučajih. Leta 1580. je bilo več vešč na smrt obsojenih; nekatere so sežgali, druge so zašili v vreče in jih utopili v Dravi. Leta 1586. je pa bilo na smrt obsojenih sedem vešč, ki so jih zadavili. Tako je tudi Maribor pri preganjanju čarovnic aktivno sodeloval in si s tem pridobil »velike zasluge«, da so veščice kmalu izginile.

Autobus št. 2

Ponos in dika našega je mesta promet avtobusov zelenih, saj živcey treba bilo bi jeklenih sedaj, ko v brozgi vsa je naša cesta. Ne je Koroška, kolodvoro in Melje, tud' v Lajtersperk, Konjice, Celje, vam vneto vozijo soferji, najboljši naši reporterji. — In vozni red je tud' predpisan, za vse pa žal še ni natiskan. Le v Lajtersperk in Nova vas. Pobrežje natanko znano vozno je omrežje. Če hočete priti ven v Studence, zaman boš čakal te zelence! Saj nihče ti povedati ne zna, kedaj št. 2 v Studence se pelja. Če končno vendar se pripelje, uslišane so naše želje. A glej! — To škatlja je sardin, tu notri skoro boš še — »hin«! »Dve taki škatlji za studensko republiko, dovolj bo za predmestno kliko! Tako je mislil pač g. direktor, ker ni oglasil se nikak protektor. Zato pač bilo bi želeti, da teh težav bi bili vsi oteti! Ko prišel k nam bo avtobus še . . . in s točnim voznim redom vsi prežeti, klicali bomo vsi prav vneti: »Živel g. Tomšič pri avtobusprometi!« Studenčan.

Z letali na lovu.

Ze lani so se Junkersova letala dobro obnesla pri lovu na morske pse v Belem morju. Radi tega je tudi letos organizirala ruska letalska družba »Dobrolet« letalsko lovsko ekspedicijo na Ledeno morje. Pri lovu krožijo letala nad morsko površino ter dajejo potom radija navodila ljudem, ki lomijo led. Ekspedicija, ki je pod vodstvom ruskega instituta za ribarstvo, bo zaposlena do sredine meseca maja.

Razumna uporaba.

Če želite „RADION“ popolnoma izkoristiti, pazite, kako ga uporabljate.

Ne pozabite na prvo pravilo: „RADION“ treba raztopiti v mrzli vodi.

Le tako razvija „RADION“ vso svojo moč in pere zaes „sam“.

To pravilo je sicer enostavno, toda ravno zato ne smete pozabiti

„RADION“ v mrzli vodi raztopiti!

Boč in njegove skrivnosti

NOVA PLANINSKA POSTOJANKA! — VREMENSKI PROROK. — SKRIVNOSTNA VOTLINA. — IZVIRKI SLATIN. — KRALJESTVO »LINTVERA«. — NA BOČ!

Med znamenitostmi mariborske daljne okolice spada tudi Boč, ki ga iz mesta sicer ne opaziš, zagledaš ga še le s Kalvarije ali iz Piramide, vedno bolj se ti pa bliža, če se voziš proti Poljčanam. Z gozdom obraščen hrib, strožčaste oblike, 980 m visok, tvori razvodnico med Dravo in Savo (Dravinja-Sofla) ter se prištevata k vitanski gorski vrsti. S svojo sosedo Donačko goro (880 m) zapira Mariboru južni horizont. Kot planinska postojanka še žal ne pride v polni meri v poštev, ker nima sedaj še nikakega zavetišča. Radi lepega razgleda bi pa bilo želeli, da se akcija slovenjebistriške podružnice SPD posreči in se kmalu otvori kočna na Boču. S tem bi naše planinstvo pridobilo novo turo, ki bi spadala med lažje in najlepše. Iz Poljčan prideš v 2 urah na vrh, od tam si pa v 3 urah že v Rogaški Slatini, odkoder te večerni vlak popelje zopet v Maribor. Ne bo zanimivosti nudi izlet na Boč. Ljudstvo smatra to goro za skrivnostno bitje, polno neodkritih prikazni.

Boč ja ljudem zanesljiv vremenski preročnik, ki ga zelo upoštevajo. Če se k hudemu vremenu pripravlja, se na Boču kupičijo oblaki. Ako ima Boč megleno kapo, bo dolgo deževalo. Če pa od Boča mrzel veter vleče, bo gotovo sneg zapadel.

Na južni strani Boča sta 2 cerkvi, podružnici Kostivnice, mične vasice pri Rogaški Slatini. V višini 700 m nad Poljčanami je Sv. Miklavž, skromna cerkev in veliki hlevi kmetijske šole Sv. Jurij, katera pošilja v poletju semkaj

Obrtni knjigovodstveni tečaj v Ormožu

Pretekli torek se je otvoril pri nas prvi obrtni knjigovodstveni tečaj. Kako potreben je bil ta tečaj, se vidi iz števila priglasevcev 38, ki je za tamkajšnje razmere neverjetno visoko. Med priglasevci je največ trgovskih sotrudnikov, poleg njih pa dosti mlinarskih in gostilničarskih pomočnikov. Obilne stroke so zastopane v manjšem številu, ker pomočnikov v teh strokah manjka. Pri otvoritvi je bilo prisotnih vseh 38 priglasevcev, med njimi nekaj samostojnih obrtnikov in 8 gospodičen. Tečaj je otvoril imenom Urada za pospeševanje obrtno-zadružni nadzornik g. Založnik iz Maribora z daljšim nagovorom, v katerem je v zelo poljudnih besedah orisal pomen izobrazbe za obrtnika in posebej važnost znanja najpriprostejšega obrtnega knjigovodstva. Otvoritvi sta pri-

svojo številno živino na pašo. Eno uro od tam proti vzhodu je cerkev Sv. Marjete, ki se lepo vidi, kadar se voziš v Rogaško Slatino. Južna stran Boča se razteza v širok hrbet, ki strmo pada in tvori izvirke svetoznanim slatinam. Ni namen članka, geološko utemeljevati ta pojav, dejstvo je, da prebivalstvo veruje v mistiko prikazni na Boču.

Iz Boča izvira več potokov. Ljudje so prepričani, da je Boč poln vode. Saj se o tem lahko vsak prepriča v votlini nad Sv. Miklavžem, ki jo imenujejo »Balunječa«. Nahaja se v skali in je lahko dostopna. Vhod je poševen in mogoče le nekaj metrov v votlino, dočim je raziskovanje vsled majhnih razpok nemogoče. Pač pa se različno sliši šumenje in bučanje vode globoko v osrčju gore. Ni torej nič čudnega, če kroži govorica, da prebiva v Boču strašni »lintver«. Pravijo, da gre vse z »lintverom«, če iz vode prileze, če je tudi samo tako velik, ko rak. Takrat grmi in bliska, veter lomi drevje in dež curkoma lije. Poprej ne neha, dokler ni »lintver« ubit. Prišel bo tudi čas, da bo Boč počil in tedaj se bo vse okoli njega potopilo. Za sedaj še dolino šentflorjansko čuva Sv. Marjeta, ki se je že borila s strašnim zmajem, kar se še dandanes pozna na kamnu pri cerkvi. Slatina, ki tod izvira, je tudi delo »lintvera«, zato ima svojo čudodelno moč. Torej se ima slavna Rogaška Slatina za svoje bogastvo zahvaliti skrivnostnemu kraljestvu »lintvera« v Boču! To kraljestvo naj postane letos nova izletniška točka naših planinarjev!

sostvovala tudi župan ormoškega mesta g. Veselič in načelnik obrtne zadruge oblačilnih strok, ki je dala inicijativo za tečaj, g. Zabavnik z zadružnim tajnikom. Pouk vodi posojilnični tajnik g. Janko Grivec, ki je znan knjigovodstveni strokovnjak in poznavatelj obrtniškega življenja. Tečaj je preračunan na 40 učnih ur, ki se bodo razdelile na 6—8 tednov.

Miss Paris ima dolge lase!

Pri volitvah pariške kraljice najlepših žena, je bila letos izvoljena gdč. Paulette Cavette iz 20. okraja. Ko se je izvoljenka pokazala občinstvu, je vse ostrmelo. Kraljica je imela do kolena dolge lase in je ponosno pripomnila novinarjem: »Vidite, da je tudi z dolgimi lasmi žena lahko najlepša!«

Spominjajte se CMD

Angleška spiritistična senzacija

OB NAJVEČJEM MATERIJALIZMU NAJVEČJE PRAZNOVERJE. — VESTI Z »ONEGA« SVETA S — ŠIFRO.

Med angleškimi spiritisti vlada velika vznemirjenost, največja seveda v Londonu. Dogodila se je senzacija, ki prekaša daleč vse, kar se je doslej dogajalo v zvezah z duhovi. Velika je senzacija tudi radi tega, ker veže dvoje slovitih imen in osebnosti: pisatelja Conan Doyle in žonglerja Houdinija.

Conan Doyle, odkritelj slavnega detektiva Sherlock Holmesa, je sedaj vodja angleških spiritistov. Houdini, nekdanji slavni žongler, ki je počenjal prave čudeže, je pa že umrl. Mož je bil skozi-skoz realista. Pri čudovitih svojih produkcijah se je zanašal le na spretnost in na sistem. Do okultističnih zadev ni bil samo skeptičen, temveč je veljal celo za odločnega nasprotnika spiritizma.

In vendar prednjači danes ime tega moža pri veliki spiritistični senzaciji. Mogoče je imel pri svojem skepticizmu in nasprotištvu napram okultizmu le neke pomisleke. Zgodilo se je namreč to, da se je dogovoril pred smrtjo s svojo ženo o neki tajni besedi, ki naj bi veljala kot geslo ali šifra poročil, ki bi jih eventualno mogel poslati z onega sveta. Vdova šifre ali gesla ni nikomur izdala, povedala je pa Conan Doyle, da ima s pokojnim možem dogovor glede sporočil z onega sveta. Na spiritističnih seansah je večkrat kak duh govoril v imenu umrlega Houdinija, a ni nikdar rabil samo vdovi znanega gesla. Vdovi so seveda vsako tako sporočila do pičice natančno oddali, a je ona vse zavrnila, češ, da ni pravo, ker nima šifre.

Sedaj po dolgem času je pa v velikem razburjenju Conan Doyle povedala, da je dobila z onega sveta od moža pravo vest in sicer potim neznanega medija iz Newyorka. Conan Doyle, ki ima vse glavne spiritiste in medije sveta v natančni evidenci, je pa ugotovil, da je newyorški medij Fletcher gospej Houdini sicer nepoznan, bil je pa v dijaških

letih dober prijatelj pokojnega Houdinija. Spiritisti pravijo, da se Houdinijev duh vsled tega ni tako dolgo oglasil, ker ni našel primerne posredovalca med seboj in svojo soprogo. Duhovi namreč niso vsevedni in je tako šele slučajno Houdini kot duh doznal za nekdanjega svojega dobrega prijatelja v daljni Ameriki.

Skoraj istočasno se je pa dogodil drug, skoraj še bolj zagoneten slučaj: Neki Zancig, mož, ki je oblagodarjen s čudovitim spominom, da na pr. takoj ponovi daljšo pesem, če se mu le enkrat prečita, je dobil vest od svoje umrle žene. Mož je bil od nekdanjega velik-nasprotnika spiritizma, dočim je njegova pokojna soproga verjela v okultistični svet. Pred smrtjo mu je povedala geslo, pod katerim se mu hoče javiti z onega sveta, če bo le mogoče. Mož-nevernik je bil prepričan, da ne bo nobenega sporočila. Svojim znancom-spiritistom je sicer dejal, da ima dogovor s pokojno ženo, ni pa nikomur kaj podrobnejšega razložil. Za geslo ni torej nihče razven njega vedel na svetu. Mož je včasih spiritiste še dražil, češ, nobene vesti ni in je tudi ne bo. Sedaj je pa dobil spiritističen klub, kateremu načeljuje pisatelj Conan Doyle, od medija Hilla v Filadelfiji pismo z besedami: »Be skal modes igen« in s pristavkom, naj se to sporoči gospodu Zancigu kot vest njegove pokojne soproge. Ko so pismo naslovljencu izročili, je ta ves začuden zaklical: »To je dogovorjena vest od moje žene!« Stavek je v danskem jeziku in bi se po našem glasil: Videla se bova. Conan Doyle trdi, da ameriški medij Hill sam ne ve, kaj je sporočil, ker ne razume niti malo danskega jezika.

In Zancig? Iz Savla je postal Pavel, stari nevernik se je spreobrnil in danes se že vneto razgovarja z duhom svoje žene tudi potim londonskih medijev.

Bajka o cerkvi sv. Areha

SKOPUH AREH. — LEPA POPOTNICA Z OTROKOM. — ČUDEŽNI STUDENEC.

V pradavnih časih je živel na Pohorju en sam kmet. Areh Hlebič mu je bilo ime. Bil je skopuh, da mu ga ni bilo para pol solncem božjim. Svojih hlapcev in dekel ni plačeval, ženo in otroke pa je pretepeval. Dolgo je bil gospod na svojih obširnih »hubah«, vendar pa je enkrat izbruhnilo: hlapci in dekle, katerim je odtegoval zaslužek in pogojeno hrano; žena, katero je mučil s svojo skopostjo, vsi so lepega poletnega jutra, ko solnce zgozdaj obisje Pohorje — odšli od svojega gospodarja v širni svet.

Areh je kled, da so se iskre kresale iz pohorskega kamenja, vendar si ni mogel pomagati. Ostal je sam. V samotnih urah je preživel ob veliki, z železom okovani skrini, kjer je imel shranjene številne zlatnike in nebroj srebrnih tolarjev.

Tako je minil dan za dnevom z istim dnevnim redom.

Nekega dne potrka na durí Arhove hiše uboga, a kakor vila lepa žena z bajnolepim otrokom v naročju in poprosi vsa trudna in izmučena za vbogajme in prenočišče.

Skopuh Areh, ki je živel le zase in za svojo, z zlatom in srebrom natrpano skrini; Areh, ki ni poznal mimo svoje-ga bogastva ne žene in svojih lastnih otrok; Areh, ki ni plačeval svojih delavcev in najemnikov — pa je neznan lepo tujko z otrokom surovo odgnal od svoje hiše. — Neznana ženska se je bridko razjokala, da so solze kar curkoma padale na granitna pohorska tla. Potem je pokleknila in jasnemu nebu potožila svojo bol. Zavel je veter z juga in legla je z otrokom v borovje, da se odpočije.

Zgodaj zjutraj je odšla naprej. Skopuh Areh jo zagleda in vrže kamen za njo. — Žalostna se je ozrla in šla po svoji poti proti Veliki kôpi.

Proti poldnevu pa so se megle pogostile, dnevna svetloba je pojemala in začel je padati obilen sneg: najprej v kosmičih, potem v celih plahтах in nazadnje je zavel vihar-vejavec in zamel vso okolico v gostim, debelim in visokim

snegom. Najbolj je zamel Arehovo domovanje, od katerega je bilo videti samo majhen konec strehe. Bil je Areh kakor v ječi. Hipoma je spoznal svoj položaj in jel se je oglašati glad. Poiskal je kruh in druga jedila, pa vse je bilo trdo kakor kamen. Tako je trpel nekaj dni in premišljeval svojo prekruto usodo. Ker pa je glad le pritiskal nanj, se je v zagrizenem skopuhu vendarle oglasila vest. Ves izmučen je začel premišljevati svoje življenje od mladosti do svoje nesrečne starosti in prišel do zaključka, da ni živel povsem pravilno. Tedajci se je skesal svojega življenja grehov in obljubil, da onemu, ki lilije na polju oblačil in ptice pod nebom redi — postavi cerkvico, ako bo rešen nepričakovane nadloge in pogubne lakote. Zopet so zapihali topli vetrovi in sneg je izginal, kakor da ga tisoč krepkih težakov odmetuje.

Med tem je skopuh Areh Hlebič vztrajno molil k Bogu in svojemu patronu sv. Arhu ter venomer ponavljal svojo obljubo.

Sneg je skopnel. Areh je šel na delo in začel graditi božji hram. Z velikim trudom je sezidal sedanjo cerkvico sv. Areha in ko je delo dokončal, je umrl kot puščavnik in berač.

Na mestu, kjer je še dandanes tisti čudežni studenec, ki po ustnem izročilu nikdar ne vsahne, je stala tista neznana lepa žena, katero je Areh brezčutno napodil. Na ravnostem mestu, kjer danes izvira neusahljiv večni studenec, je plakala in njene solze so padale na trdo skalo, dokler je niso izdolble. Iz solz tiste neznane žene z lepim otrokom je nastal tisti čudežni studenec, o katerem se sploh ne ve, kje izvira, četudi je njegova voda vedno čista in bistra.

To je prva bajka o nastanku cerkvice sv. Areha. Drugo objavimo prihodnjič — brez ozira na to, da je zgodovina zabeležila glede postanka te cerkvice drugo podat.

Sport

Jutrišnji sport

Ob 10: prvenstvena nogometna tekma rezerv ISSK Maribora in SK Svobode. ob 13.30: prvenstvena nogometna tekma prvih moštov ISSK Maribora in SK Svobode,

ob 15.: hazenska prijateljska tekma med družinama ISSK Maribora in SK Ptuj. ob 16.: prvenstvene nogometne tekme prvih moštov SK Železničarja in SK Ptuj.

Vse tekme bodo na igrišču ISSK Maribora v Ljudskem vrtu.

Mladinska tekma

ISSK Maribor—SK Železničar odpade radi slabega vremena.

Predzadnje kolo prvenstvenih tekem

Rezerve v borbi za točke.

Jutri se bo igralo predzadnje kolo pomladanskih prvenstvenih tekem. Publika bo imela priliko videti zanimive nogometne tekme kakor tudi hazensko igro med nastopoma prvih moštov. Ob 13.30 se srečata ISSK Maribor in SK Svoboda. Maribor si je priboril v šestih tekmah 12 točk in vodi v prvenstveni tabeli, med tem ko si je izvojevala Svoboda pri istem številu tekem samo 3 točke in je trenutno na tretjem mestu. Maribor bi se potem takem lahko smatral za sigurnega zmagovalca, vendar ne smemo pustiti iz vida, da se je Svoboda pri zadnjem srečanju z Mariborom (za pokal LNP) znala prav uspešno braniti. Kljub svoji premoči ni mogel Maribor doseči več kot tri gole — dokaz izredno žilave obrambe nasprotnika. Tudi krilska vrsta je pri vsaki tekmi boljša. Napad v sedanjih postavi je bolj produktiven. Vsekakor je precejšnje vprašanje, v kakem razmerju zmaga Maribor.

Ob 16. nastopijo Že ezničarji proti Ptuj. Jeseni je zmagal Ptuj 4:2; toda danes ni ta rezultat nobeno merilo več za zmoglosti železničarjev, ki so pokazali proti Rapidu izredno dobro formo in bi bili zaslužili po poteku igre vsaj neodločen rezultat, če ne zmago. Moštvo SK Železničarja se je vigralo ter sta zlasti ožja obramba in krilska vrsta zanesljivi. Napad je sicer požrtvovalen, a pred golom premalo odločen. — SK Ptuj se pri nedeljski tekmi proti ISSK Mariboru ni mogel prav pokazati. Moštvo tvorijo mlade moči z nekaterimi zelo talentiranimi igralci. Vsa enajstotica pa se bo gotovo potrudila doseči vsaj jutri čim ugodnejši rezultat.

Ob 10. dopoldne se srečata rezervi ISSK Maribora in SK Svobode v borbi za točke. Mariborova rez. pri letošnjem prvem nastopu ni zapustila istega ugodnega vtisa, na podlagi katerega si je pretoklo sezono upravičeno pridobila naslov »nepremagljiva«. Bo morala že z boljše igre pokazati, da je v njej nekaj več znanja. — Rezerva Svobode nastopi z nekaterimi novimi igralci od bivšega Merkurja, ki pomenijo velik plus za moštvo. Pokazala je prav lepo igro že proti železničarjem.

Postava ISSK Maribora.

Jutri nastopi prvo moštvo »Maribora« v naslednji postavi: Geuer; Unterreiter, Koren; Prevo, Kirbiš, Hreščak I; Čmrli, Tonček I, Pavlin, Hreščak II. Pepček. — Hazena pa: Zora; Zinka; Sonja, Vida; Danuška, Olga, Vera. —

Hazena ISSK Maribor—SK Ptuj

Naš prvak je povabil simpatično družino SK Ptuj na revanžno prijateljsko tekmo, ki bo odigrana jutri ob 15. med prvo in drugo nogometno igro. Zadnje srečanje je pokazalo rezultat 11:0 za Maribor. Ptujčanke nastopijo jutri kompletno, kar pretoklo nedeljo niso mogle radi bolezni dveh igralcev. Mariborčanke bodo imele torej topot resnejšega nasprotnika in se bodo morale potruditi, da dokažejo isto višino svojega znanja, kakoršna je bila lani.

Jutrišnja tekma Jugoslavija—Madžarska.

ki se bo vršila na igrišču Ferencvarosa v Budimpešti, bo sodil Dunajčan gosp. Prössler.

Politična tekma v Rimu.

Tako imenujejo docela upravičeno zagrebški listi jutrišnje nogometno tekmo Madžarska—Italija, ki se odigra v Rimu. Vsi madžarski in laški listi so polni manifestacij obeh »bratskih« narodov. Baje bo sam duče dal žogi prvi udarec. Madžarsko bo zastopal pri tekmi sam namestnik ministrskega predsednika, minister Vass...

Za olimpijado v Amsterdamu

je Jugoslavija prijavljena doslej v nogometu in telovadbi.

Polagajte važnost

pri nakupu čevljev

v Vašem lastnem interesu:

1. na dobro kvaliteto (brez papirja ali manjvrednega usnja);
2. na dobro izdelavo tako, da se dajo pozneje za nizko ceno popraviti;
3. da popolnoma odgovarjajo Vaši nogi ne samo po dolžini ampak tudi po širini;
4. na času primerno fazono, katera ne izgubi svoje pivotne oblike;
5. da je cena kljub dobri kvaliteti in dobri izdelavi primerno nizka;
6. za občutljive ali boleče noge je potrebna pri nakupu podvojena pazljivost.

Ako zaupate in se odločite za naše čevlje, Vam garantiramo v vsem najvestnejšo in najcenejšo postrežbo.

KARO, Maribor
Koroška cesta števil. 19

Obupal radi pokvarjenega sveta

Stražnik Anton Smolnik v Varšavi je zapazil, kako se je neka deklica na ulici zgrudila. Stopil je k nesrečnici, ki je ležala v nezavesti, in ugotovil, da se ji je vtila kri. Poklical je šoferja, da bi deklico odpeljal v bolnico, ta pa je poziv odklonil, češ da bi deklica potoma omadeževala avto s krvjo. Prišlo je do ostrega prerekanja med šoferjem in stražnikom, okrog katerih se je zbrala velika množica ljudi. Množica se je zavzela za šoferja. Med tem pa je deklica izgubljala seveda vedno več krvi. V silnem razburjenju zgrabil stražnik za samokres in si pognal kroglo v glavo z besedami: »Ne izplača se živeti na tem pokvarjenem in pohlepem svetu!« Ko je nekaj ur pozneje njegov tovariš zvedel za njegovo tragično smrt, je šel tudi on prostovoljno v smrt.

Smrt za usako ceno!

Nedaleč Budimpešte se je te dni vrnil iz večmesečnih zaporov neki posestnik. Prišel domov, je doznal, da mu je postala žena nezvesta. Brez pomišljanja je sklenil umoriti njo in sebe. Zavlekel jo je na skedenj, jo tam obesil, poslopje zažgal ter se v ognju tudi sam obesil. Sosedje, ki so prihiteli gasiti, so pa rešili še oba in ju pripravili k zavesti. Mož pa se je rešiteljem iztrgal in stekel ter se obesil v drugi hiši. Stražniki za njim in so mu prerezali pravočasno vrv. V svojem obupu je nesrečnež lopnil po stražniku s tako silo, da so ga morali prepeljati v bolnico, sam pa je skočil v svojo gorečo hišo. Tudi sedaj so ga ognjegasci rešili, dobil pa je že take opekline, da je po nekaj urah res umrl. Čez nekaj dni pa je tudi žena preminula v bolnici radi silnih opeklin.

Uspešna propaganga?

Za bližajoče se volitve v francoski parlament so najela vsa tajništva večjih strank celo vrsto avijonov, ki bodo dneve in dneve spuščala po pokrajinah agitacijske letake za posamezne stranke. Neki aeroplanski koncern se je ponudil strankam, da bo javljal prednosti poedinih kandidatov ljudstvu s pomočjo reklame na oblakih. Ker pa je zabranjen navadnim letalom polet nad Parizom, se bo vršila ta reklama le po provinci. Bog ve, bo li nova propaganda uspešnejša ali ne?!

Sokolstvo

Jindřich Fügner

Osebnost, ki je Sokolstvu dala dušo, je bil Jindřich Fügner. Rodil se je v Pragi leta 1822 kot sin bogatih nemških staršev in je bil odgojen v nemškem duhu. A že v mladosti je kazal upor zoper nesvobodnega duha v šoli. Ko je dovršil šole in se vadil 3 leta v trgovini, je odšel na potovanje po Nemčiji, Franciji, Holandiji in Angliji. Vrnil se je v domovino l. 1846, potem ko ga je obogatila kultura narodov, med katerimi je bil, in ko je pridobil v inozemstvu ljubezen do velikih narodnih idealov: svobode, enakosti in bratstva. V tej dobi je vladal Metternichov absolutizem, ki je zatiral posebno slovanske narode, torej tudi Čeha. Čeprav je bil vzgojen v nemškem duhu, je Fügnerja vendarle čustvo pravice, resnice in svobode vedno bolj in bolj bližalo k borbi češkega naroda. Ko pa je zavladal še Bachov absolutizem, se je Fügner še bolj približal oni struji javnega življenja, ki se je borila zoper absolutizem. Pri tem ni pozabil na popolnost svoje lastne osebnosti, ki jo je vse bolj izpopolnjeval. Hodil je v društvo prvih javnih delavcev in se učil prirodoslovstva, matematike, filozofije in zgodovine, pri tem pa vzel tudi umetnost in godbo. Češki skladatelj Zvonar mu je odprl oči za lepoto čeških pesmi.

S tem samovzgojanjem je postal nabrazen, plemenit in zaveden lastne moči in volje. Ta vzgoja ga je čisto spojila s češko narodno stvarjo, ker je bil globoko prepričan, da sta na strani češki tako pravica kakor resnica.

Znanje s Tyršem je bilo za njega odločilno. Spoznal se je z njim slučajno, ko je napravil z neko družbo izlet. Tyrš je bil tedaj že prepojen z ideali, ki so vrel v češkem narodnem življenju. Ko sta drug drugemu odkrila svoje težnje — doktor filozofije in izredno dobro vzgojeni bogati trgovec — sta se našla na isti točki ideolog in ustvaritelj sokolskega gibanja.

V 31. letu se je oženil Fügner s Katarino Turecko. Rodbinska sreča in nabrazenost njegove žene sta mu omogočila, da se je z vso silo in dušo mogel posvetiti javnemu življenju, kjer je za-

vzemal vedno bolj vidna mesta. V trgovski in obrtni zbornici je glasoval za predlog, da se vlada opozori na dejstvo, da se dajo finančne prilike v državi urediti le s svobodnimi in enakopravnimi državljani. V tej dobi je že stal povsem na češki strani in je izjavil, da je Čeh. Ustanovil je loterijo v korist umrlega velikana K. Havlička. Izbran je bil v odbor za zgradbo Narodnega gledališča v Pragi. Kot prepričan Čeh je bil v vsakem narodnem gibanju za korist češkega naroda. Za telovadbo je imel smisel že iz mladosti, ker mu je bila priporočena kot sredstvo zoper neko njegovo bolezen. Kakor je vse storil temeljito, tako je temeljito in vztrajno tudi telovadil ter čutil na telesu blagodejnost vežbe telesa. Že v tej dobi je razmišljal, kako bi osnoval telovadno društvo češkega značaja.

16. februarja 1862. je bil izbran za starostjo Sokolskega društva v Pragi. Kmalu po volitvah se je pokazalo, da je ta volitev bila prava sreča za sokolsko gibanje. Pozval je češkega slikarja Josefa Manesa in mu naročil izdelavo kroja in sokolskega prapora. Zbral je članstvo in mu predlagal, da se naj kot sinovi in hčerke iste rodbine tikajo. S tem je uvedel v Sokolstvo duh bratstva in demokratičnosti. Predlagal je rdečo Garibaldijevo srjajo, kot zunanji znak borbe za svobodo naroda. Predlagal je tudi rdečo kokardo z belo barvo in kovinastim znakom S v sredini kokarde. V inozemstvu že prežet z demokratičnim duhom je strmel za tem, da bi dal sokolskemu gibanju dušo, posebno da bi sokolske čete postale res bratstvo bojevnikov za dom in narod. Tako je Fügner poleg Tyrša postal oče Sokolstva. Pod njegovim vodstvom se je število članstva zvišalo od 80 na 1000 članov. Dvorana v »Apolu« je postala pretesna. Fügner je započel zgradbo dvorane za Sokolsko društvo. 5. maja 1863 je na odborovi seji izjavil, da je kupil zemljišče in da namerava zgraditi Sokolski dom. Z zgradbo Sokolskega doma v Pragi je ustvaril Fügner središče za sokolsko življenje. Ta njegov čin je bil enak osnovanju prvega češkega telovadnega društva.

Obsežno in mnogostransko delo je polagoma uničevalo Fügnerjevo zdravje. Umrl je leta 1865, v naročju Tyrša in

doktorja P. Černega.

Tyrš in Fügner sta dve osebi, ki se s svojim delom dopolnjujeta in ki sta obe kot celota ustvarili sokolsko gibanje, katero deluje brez koristi in slave zase na vzgoji telesa, duše in morale svojega naroda in vsega Slovanstva.

Preveč pesnikovanja

Dunajski založniki leposlovnih del (zlasti oderskih), se pritožujejo, da so preobloženi z izdelki raznih pseudo-pesnikov in pisateljev. Dandanes išče veliko več ljudi pisateljsko in gledališko slavo, kakor nekdanj. Z literarnimi poskusi je ravno tako čudno, kakor s srečkami. Tudi raznovrstnih srečk se več proda, kakor nekdanj v gospodarsko-stabilni dobi. Založništvo Drei-Masken-Verlag je v petih mesecih prejelo nič več in nič manj kot 195 dram popolnoma neznanih avtorjev. Založništvo je moglo odbrati le pet dram za poskus vzpizoritve. 190 dramskih poskusov je bilo pa, popolnoma nerabnih. Založnik S. Fischer je pa dobil tekom enega leta 350 oderskih del, od katerih je prišlo le 10 odstotkov kot uporabljivih v poštev. Od odbranih del pa ni prišla niti ena tretjina na oder. Znano založništvo gledaliških iger Bloch-Erben pravi, da je 99% predloženih literarnih poskusov neuporabljivih. Založnik Schmielde je prejel 300 povesti in iger, sprejel je pa le štiri. Založnik Marton pravi, da dobi na dan najmanj po deset rókopisov in da že na ovitkih pozna, koliko so vredni. Domišljavi literarni začelniki imajo namreč to navado, da s pretirano ljubeznijo in skrbjo opremijo svoje proizvode. Radi jih povežejo z raznobarnimi svilenimi trakovi in ko se tak »dražesten« ovaj odpre, je gotovo, da pride kaka neumnost na svetlo.

Ogromna sleparija za zapuščino Abdul Hamida

Petnajst let je že od tega, kar je mesto Solun in njegova bližnja in daljnja okolica grška, pa še vedno niso zaključeni razni procesi glede lastninske oz. odškodninske pravice do posameznih ve-

SERIFERIN

Železo-fosfori preparat, ugodnega teka, deluje sigurno pri tuberkuloznih, slabokrvnih in živčnih boleznih. Z velikim uspehom ga pijejo rekonvalescenti, bolniki po operacijah in po porodu. Seriferin jača kri, živce in kosti. — Steklenica Din 29.— in se dobiva po vseh lekarnah, po pošti pa ga razpošilja lekarna Praunspurger, Zagreb, Starčevićev trg 18

leposestev nekdanjih turških velikašev. Mednarodnega značaja je celo postala zadeva zapuščine sultana Abdula Hamida kjer gre za vrednost 80 milijonov dolarjev. V tej stvari je nastal pred kratkim senzacionalen preokret. Aretirani so bili ravnatelj »Anglo-Hellenic finance corporation« v Kavali, ker so osumljeni, da so poskušali oslepariti državo za več sto milijonov drahem. Imenovana družba je bila ustanovljena l. 1922. z angleškim in ameriškim kapitalom in si je pridobila od dedičev Abdul Hamida pravico do sultanove zapuščine. V dokaz upravičenosti svojih zahtev je predložila družba grški vladi izvlečke iz starih turških registrov, ki pričajo, da je bila sporna imovina privatna last sultana, ne pa morda turške vlade. Na podlagi teh dokumentov ne bi imela Grčija pravice do zasebne lastnine Abdulove. Tako vsaj zahtevajo mednarodne mirovne pogodbe.

Oblastva pa so za vsak slučaj pogledala zadevo malo bliže in ugotovila, da sta te važne listine ponaredila dva Grka, zastopnika označene družbe. Razen njiju so bili aretirani še župan v Drami, potem direktor katastra in še troje odličnih osebnosti. Direktor katastra pa je na tajstven način umrl v zaporu dva dni po aretaciji. Mnogo okolnosti govori za to, da so ga zastupili sokrivci, ki so še na prostem, iz strahu, da jih ne izda. . . Redka je taka afera z dedščino, toda razumljiva, če gre za bajno vsoto skoro štiri milijard drahem. . .

Družbi pa je šlo pri nameravani slepariji še za nekaj važnejšega: S procesom proti grški vladi so hoteli ustvariti precedenčni slučaj in nato staviti iste zahteve pri ostalih državah, ki imajo nekdanj turško ozemlje. Saj ima samo Mezopotamija petrolejska polja, vredna pol milijarde dolarjev!

Hans Dominik:

Oblast treh

Na podstavku nekakega stebra je stalo malo žarilo, katerega so prinesli s seboj še iz Amerike.

Sedaj so dospeli v laboratorij. Ves prostor je bil poplavljen že do polovične višine. Skokoma se je pognal Erik Truwor v ledeno vodo, splaval k velikemu žarilu in porinil z enim samim udarcem obadva uravnilna vzvoda na ničlo.

Hotel je dvigniti žarilo in ga odnesti po stopnjicah navzgor. Toda bilo je že prepozno. Vsak trenotek se je voda dvigala višje in hreščanje lomečega se ledu je pretresalo ledeno goro. Že mu je segala voda preko glave. Erik Truwor je moral splavati nazaj k stopnicam in pustiti velkio žarilo na svojem mestu.

Voda je naraščala. Stopnjice za stopnjico. Stopnjice za stopnjico so se morali umikati prijatelji pred grgrajočo vodo. Pri tem pa so občutili čuden tlak v prsih, v ušesih jim je šumelo in v sklepkih so se pojavile bolečine. Znak, da se zrak pod pritiskom naraščajoče vode zgošča. In to je pomenilo, da je gora s svojimi izhodi prišla pod vodno gladino. Zaprti zrak pa se je sedaj zgoščeval v zgornjih prostorih izvotljene ledene mase.

Na stopnjicah je Atma prijel malo žarilo in si ga obesil okoli ramen.

Podoba je bila, da se je gora umirila. Še pet, šest stopnjic je pokrila vedno počasneje naraščajoča voda, potem je naraščanje ponehalo.

V zgornjih prostorih so se prijatelji ustavili.

»Ujeti! Ujeti in zaprti ko podgane v pasti. Skoro tudi že utopljeni ko podgane!«

Erik Truwor je škrtnil gornje besede in besno udaril s pestjo po mizi.

Molče je odšel Atma v sosedno sobo in se vrnil s polnim prgiščem suhe obleke.

»Moker si in zebe te, Erik!«

Erik Truwor je vstal in zgrabil suho obleko. Uvidel je, da se mora preobleči. Odšel je v sosedno sobo in pustil Silvestra in Atma same.

Kaj se je bilo pripetilo? Medtem ko se je Erik Truwor preoblečel, je Silvester skušal rešiti uganke.

Ko je zapustil žarilo, je hotel energijo pretrgati in izpremeniti cilj. Predpisi so bili povsem enostavni. Najpreje vzvod za energijo na ničlo, nato usmeritveni vzvod na ničlo.

V svoji razburjenosti pa je Silvester napravil dve napaki. Predvsem usmeritvenega vzvoda ni pomaknil na ničlo in ni usmeril energije na neskončno daljni cilj, temveč ga je obrnil v nasprotni smeri na najbližji cilj. Vsled varnosti je bila najmanjša daljava določena s sto metri. Ker če bi bilo mogoče vzvod pomakniti prav do konca, potem bi se morala energija koncentrirati v samem aparatu in ga razpršiti na atom. Z njim vred pa tudi vse, kar bi se nahajalo v bližini.

Silvester je vzvod napačno okrenil. Prvi napaki pa je pridružil še drugo s tem, da je porinil vzvod za energijo na polni učinek. Druga napaka je bila logična posledica prve: Oba vzvoda bi se morala v isti smeri postaviti na ničlo. Če se je kdo zmotil pri prvenih, je bilo zelo verjetno, da se bo zmotil tudi pri drugem.

Žarilo je bilo usmerjeno od severnega tečaja naravnost na Düsseldorf. Ciljna črta je sekala zemeljsko oblo kot matematična premica poševno navzdol. Radi napačne prestave vzvodov je pričelo delovati deset milijonov kilovatov v obliki toplotne energije poševno pod ledeno goro v oddaljenosti stotih metrov v masivnem tečajnem ledu. Učinek je moral biti ta, da se je pričel led taliti in da je pod ledeno goro nastajal vedno večji in večji z vodo napolnjen prostor. Dokler ni šibka ledena skorja mogla več nositi težke ledene gore. Dokler se ni

na strani, v katero je bilo usmerjeno žarilo, prelomila in se ni gora z hruščem in treskom prevrnila v ledeno brozgo.

Ledena gora se je pri tem preobrnila za kakih trideset stopij. Potem je začela s spodnjim robom na dno tako nenadoma nastalega jezera in je obstala. Vsi izhodi iz gore so se pri tem potopili pod gladino podlednega jezera.

Erik Truwor se je vrnil k prijateljema. Silvester se je tiho razgovarjal z Atmo. Bleda, izmučena Silvestrove poteze so kazale njegovo veliko duševno trpljenje.

Zavest, da je s svojo neprevidnostjo povzročil nesrečo, ga je strašno pekla. S pridruženim glasom je razlagal Indijcu možnosti in sredstva osvoboditve in celo možnosti, postaviti goro v prejšnji položaj.

Atma je pazljivo poslušal Silvestrove besede. Sedel je ob njegovi strani in držal njegovo desnico med svojimi rokami.

Erik Truwor je molče prisedel. Nobene besede ni izpregovoril, toda na njegovem licu se je poznalo, kako da vre v njem. Vedno globlje so se črtale gube v njegovo čelo. Zaničevanje in odpor je izšel okoli njegovih usten.

Silvester je bil prepričan, da je že našel rešitev problema. Goro je treba tako daleč izvotliti, da bo prosto splavala na podlednem jezeru in se tako vrnila v svoj prejšnji položaj. Že se je kazal Atmin vpliv nanj. Postal je mirnejši in v svojih izjavah živahnejši. Lahna rdečica je pokrila njegovo obličje, medtem ko je skiciral na papir sedanji položaj gore in razlagal kako je treba iztaljevati goro.

Grmeče je prekinil Erik Truwor njegova izjavanja:

»Kako dolgo bo to trajalo? — — — Koliko dni in koliko tednov bomo s tem izgubili? Sedaj sedim tukaj v pasti, odrezan od sveta. . . ne morem zvedeti, kaj se zunaj dogaja. . . ne morem uporabiti svoje oblasti. . . ne morem ukazovati in poskrbeti, da bi se moji ukazi

tudi izvršili. . .

Lepa oblast to, ki zavisi od ženskih manij in ženskih kapric. . . Ukazovati svetu. . . vsemu svetu v zasmeh bomo. . .

Silvester je prebledel. Trepetal je, ko da je vsaka beseda udarec z bičem.

»Oprost, Erik! Kriv sem. Toda že vidim gotovo pot k rešitvi.«

»Pot k rešitvi? . . . Ko da gre zato. . .

Vem, da nismo izgubljeni, dokler imamo malo žarilo pri roki. V desetih minutah smo lahko na prostem. Pa naj potem ta ledena gora obstane ali se pogrezne še globlje. Kako letalo lahko tudi z malim žarilom snamemo iz zraka in odletimo v obljudene kraje. Toda vse naše naprave so s tem uničene. Moje načrte, njih izpeljavo moram odložiti za cele dolge mesece. . .

Erik Truwor je razburjen skočil pokonci.

»Medtem pa bo svet pozabil na strah pred menoj. . .

Dalje prihodnjč.

MALIOGLASI

Spretna, prijazna natakarka

se išče za takoj! Vpraša se v upravi lista. 631

Kollne, lurež,

domače klobase, ljutomersko in pekrsko vino, Čeligoovo črno in svetlo pivo. Mariborski dvor, Oset. 632

Opremljena soba

separirana, z električno razsvetljavo se odda s 1. aprilom. Krekova ulica 14 II. vrata 5. 641

Akademik

podučuje realce iz vseh predmetov, zlasti jezike. Naslov pove uprava. 640

Orehe

dobite po ceni v Mariboru Pod mostom št. 7, južna stran državnega mosta. 643

Popis brezstanovancev.

Da se ugotovi potreba stanovanj, se vsi brezstanovanci vabijo k popisu pri oblastno konces. stanovanjski posredovalnici »Marstan«, Koroška c. 10. Vpis samo 1 Din, za stanodajalce prijava in izbira brezplačno. 634

Opozoritev.

Og. Jakob Pavalec bivši poštni uradnik in Paul Frangeš bivši orožnik, nista več opravičena zastopati »Marstan« Maribor. 635

Abonentl

se še sprejemajo na izborna hrana. Kosi in večerja Din 12.50. Gambričeva dvorana, Gregorčeva ul. 29. 636

Soba

za dve osebi se takoj odda. Jože Vošnjak ul. 22 III. nad., vrata št. 8. 638

Učenca

za mizarstvo stroko, sprejme Andrej Koren, Maribor, Vojašniška ul. 3. 637

Stanovanje.

S 1. aprilom se odda stanovanje 2 sob in kuhinje z vsemi pritliklinami stranki brez otrok. Ponudbe na upravo »Večernika« pod števil. 1846. 631

Kupim staro zlato

srebrni denar, umetno zobovje po najvišjih cenah. — Ilger-jev sin, urar in juvelir, Maribor, Gosposka ulica 15. X

Popravana soba

z dvema posteljama se odda. — Sodna ul. 26 vrata 2. 634

Za fotografe in amaterje

Aparate, potrebščine in kemikalije pr-poroča po skrajno nizkih cenah Drogerija Wolfram nasl. **M. KANC**, Maribor - Poklicni fotografi uživajo še poseben popust. 628

Čudovito je lepa

letošnja bogata izbira **spomladanskega in letnega blaga za moške obleke** pri tvrdki

L. Ornik, Koroška c. 9

Posebno se odlikujejo bajni deseni moškega blaga za **sportne obleke**

ki morajo res vsakega presenetiti!

Ne odlašajte, da ne bo prepozno!

Vh

Za 4 Din

dobite kranjsko klobaso s hrenom, 1 kruh, 1 cigareto in kozarec pristnega dalmatinskega vina ali porcijo pečenih morskih rib, 1 kruh, 1 cigareto in kozarec vina samo v 623

„Prvi dalmatinski kleti“
Maribor, Mesarska ulica 5 J. Povodnik

Kolesarji pozor!

Prihaja čas ko bo treba Vaša kolesa popraviti, emajlirati in poniklati. Vse to vam izvisi po jako nizki ceni tvrdka

Justin Gustinčič, Maribor,
167 Tattenbachova ulica 14

brezkonkurenčne cene
Glavno zastopstvo
šivalnih strojev
„Dürkopp“

Za spomlad

so že došle moderne **srajce**, najnovejše oblike **ovratnikov**, moderne **samoveznice**, vse vrste **nogavic in čevljev**

kakor vse drugo modno blago za vsakteri okus in kot že splošno znano po izredno nizkih cenah edino v modni trgovini

Josip Karničnik, ki se nahaja sedaj na Glavnem trgu 11

Sedaj ko prihaja čas pomladanskih oblek

dajte si čimprej blago in obleke pri tvrdki

L. Zinthauer, Glavni trg števil. 17
barvati ali kemično čistiti.

I. mariborska barvarna in kemična pralnica.
Ustanovljena 1852 376 Usnjarska ul. 21—23

Gumljaste nogavice za krične žile se dobe v najboljši kakovosti in po najnižjih cenah pri tvrdki

A. Besednik, Vetrinjska ulica 20

Maribor

Taft-svilc

à 88 Din dobite pri

J. Trpinu, Maribor
Glavni trg 17 20a Glavni trg 17

Velika izbira raznega blaga za Veliko noč:

Otroške nogavice (Kindersockerl) par od Din 6.— naprej, moške nogavice par od Din 6.— naprej, ženske Din 8.—
Nadalje srajce, ovratniki, samoveznice, rokavice, pasji, palice, svileni traki, vezene čipke ter vložki po najnižji ceni. — Specijalna trgovina svilenih ter flor-nogavic. — Brezkonkurenčne cene!

Ekspozicija hiša „LUNA“
Maribor, Aleksandrova c. 19.

Abonente

prejemam na dobro hrano. Obed po Din 7.50, večerja po Din 5.—. Brezalkoholna restavracija „Pri zvezdi“ **Rudolf Smolej**, Maribor, Pod mostom 11. 631

PAVEL NEDOG**čisti kemično**

in barva vsakovrstne obleke, tkanine in žalne obleke v **24. urah** najlepše in najcenejše. 532

MARIBOR

Gosposka ulica 33
Razlagova ulica 22

M. Berdals

Maribor 537

Spominjajte se CMD!**KAVARNA „EVROPA“**

V nedeljo popoldan družinski spored. - Na 30. marca t. l. poslovilni večer priljubljenih komičarjev **Hugo, Flick in Flock.** 642

Firestone**GUM-DIPPED**

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo

IVO NOVAKOVIĆ
ZAGREB, MAZURANIČEV TRG 8

Dobi se na malo pri: **V. M. Barešić**, Ljubljana, Dunajska cesta 12. — **Auto-delavnica L. Ropas**, Celje. — **Tehnična kom. družba**, Ljubljana, Tavčarjeva 6.

Zastopstvo in skladišče:

B. & J. GRADIS
MARIBOR, TRG SVOBODE 6 537